

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Příloha MPP č. 2: Krizový plán školy - šikana

Příloha MPP č. 3: Krizový plán školy - intoxikace žáka

Příloha MPP č. 4: Krizový plán školy - krádež

Příloha MPP č. 5: Krizový plán školy – vandalismus

Příloha MPP č. 6: Krizový plán školy – krizový plán pro řešení zátěžových situací vzniklých na základě problémového chování žáka
(skupiny žáků)

Příloha MPP č. 7: Krizový plán školy – kyberšikana

Příloha k MPP č. 8: Krizový plán školy –poruchy příjmu potravy

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK:

P = pedagog/ové
TU = třídní učitel
ŠMP = školní metodik prevence
VP = výchovný poradce
ŠSP = školní speciální pedagog
ŘŠ= ředitelka školy
VŠ= vedení školy (zástupci ředitele)

Příloha k MPP č. 2: **KRIZOVÝ PLÁN - ŠIKANA**

Schéma 1: Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany

P: pozorují, shromažďují info a předávají TU: sepisuje info, odhaduje závažnost, informuje VP/ŠMP: informuje ředitele školy, spolu s TU stanoví formu šikany

2. Rozhovor s informátory a oběťmi

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, zapisovač - případně doplňující ot.), zapisují do formuláře - pohovor se žáky

3. Nalezení vhodných svědků

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : sepiší hlavní svědky, domluví se, kdy budou vést rozhovory, případně informují P o nepřítomnosti svědků v hodinách

4. Individuální rozhovory se svědky

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, zapisovač - případně doplňující ot.), zapisují do formuláře - pohovor se žáky

5. Ochrana oběti

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : domluví, jak budou chránit, informují ostatní P školy (na mimořádné schůzce, individuálně)

TU: informuje rodiče oběti

6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru

a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, zapisovač - případné doplňující ot.), zapisují do formuláře - pohovor se žáky

b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, zapisovač - případné doplňující ot.), zapisují do formuláře - pohovor se žáky

7. Realizace vhodné metody

a) Metoda usmíření

TU + VP/ŠMP, nebo VP + ŠMP nebo ŠSP + ŠMP (VP) : vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, zapisovač - případné doplňující ot.), zapisují do formuláře - pohovor se žáky

TU: informuje rodiče agresorů, oběti

b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor) nebo (výchovní komise)

TU: informuje rodiče, TU + ředitel: výzva rodičům ke schůzce ve škole, VP/ŠMP: oslovení OSPOD (dle závažnosti, předešlému problémovému chování agresorů)

TU + VP/ŠMP/ŠSP + ředitel + OSPOD: vedou rozhovor dle domluveného scénáře (hl. mluvčí, mluvčí, zapisovač do formuláře - pohovor s rodiči / výchovní komise)

8. Třídnická hodina

a) Efekt metody usmíření

TU + (ŠMP/VP/ŠSP): vede třídní hodinu, informuje

b) Oznámení potrestání agresorů

TU + (ŠMP/VP/ŠSP) + ředitel: ředitel informuje

9. Rozhovor s rodiči oběti

TU + (ŠMP/VP/ŠSP): vede rozhovor, zapisuje do formuláře - pohovor se zákonnými zástupci

10. Třídní schůzka

TU + (ŠMP/VP/ŠSP): informuje zákonné zástupce ostatních žáků ve třídě, zapisuje do sešitu z třídních schůzek

11. Práce s celou třídou

TU + ŠMP/VP/ŠP/ŠSP

Schéma 2: Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí, např.: lynčování

První (alarmující) kroky pomoci

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany

P

2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

P: bezprostředně chrání oběť, odděluje oběť od agresorů

Příprava podmínek pro vyšetřování

3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy

4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi

5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)

P: osloví další nejbližší P na patře/ v kabinetě, jednoho z nich pověří informováním ředitele (případně informace sekretáře: přivolá lékaře), další P vyzve k rozdělení agresorů a pověří dohledem nad agresory, případně pověří ošetřením oběti do příjezdu lékaře
ředitel osloví a informuje ŠMP+VP+ŠSP

6. Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

ŠMP+VP+ŠSP: rozdělení role: navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
ředitel: oznámení na policii, ve spolupráci se ŠMP/VP/ŠSP kontaktují OSPOD

Vyšetřování

7. Rozhovor s obětí a informátory

8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků

9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky

10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory

ŠMP/VP/ŠSP (vede záznamy do formulářů - pohovor se žáky) + specialista

Léčba

11. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

TU + specialista + (ŠMP/VP/ŠSP)

Příloha k MPP č. 3: KRIZOVÝ PLÁN - INTOXIKACE ŽÁKA (alkohol, návykové látky)

1. Žák je P přistižen při konzumaci NL v prostorách školy / v době školního vyučování

P: přivolá další P (min. jednoho!), společně (s použitím ochranných pomůcek) odeberou NL žákovi a zabrání mu v další konzumaci

2.

Žák je ohrožen na zdraví a životě

jeden z P: informuje ředitele a pověří sekretárku přivoláním lékaře

ředitel: informuje Policii ČR, povolá ŠMP/VP: provede krátký písemný záznam o události spolu s P viz výše

povolání lékaře rozhodne o dalším postupu

Sepsání stručného záznamu s vyjádřením žáka

P: dovedou žáka do ředitelny a předají zabavenou NL řediteli

ředitel: povolá ŠMP/VP, sepiší stručný záznam (užívání NL je porušením školního řádu) s vyjádřením žáka

3.

Žák není schopen pokračovat ve vyučování

ředitel: vyzoomí ihned zákonného zástupce nezletilého žáka a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl (není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole), dohledem nad žákem pověří sekretárku či ŠMP/VP

! nedostupný zákonný zástupce/odmítá vyzvednutí dítěte: ředitel vyzoomí OSPOD a vyčká jeho pokynů (škola může vyžadovat od OSPOD pomoc) !

Žák je schopen pokračovat ve vyučování

ředitel: vyzoomí ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, ŠMP/VP odvede žáka do třídy

zákonný zástupce: má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy

! nedostupný zákonný zástupce: ředitel vyzoomí OSPOD a vyčká jeho pokynů (škola může vyžadovat od OSPOD pomoc) !

4. Žák / zákonný zástupce má zájem o informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace

ŠMP/VP: informuje, předá kontakty

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem NL (tj. nelze prokázat žákovi intoxikaci ve škole)

Identifikace a ukládání látek

Obdrží-li nebo zjistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, v přítomnosti **dalšího člena pedagogického sboru** uloží tuto látku do obálky. Na obálku vypíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru. Poté je bezodkladně třeba vyrozumět Policii ČR. Ta provede další úkony ke zjištění o jakou látku se jedná. Identifikaci provede vždy policie, v žádném případě pedagog a to ani chemik.

Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka (stejným způsobem uložená) přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, protože u řady látek jsou známy účinné protijedy. Další postup týkající se identifikace látky zajistí ošetřující lékař ve spolupráci s Policií ČR.

Příloha k MPP č. 4: **KRIZOVÝ PLÁN – KRÁDEŽ**

1. Pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného -TU+VP/ŠMP.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR) -ŘŠ, nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost-ŘŠ/VP/ŠMP.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Příloha k MPP č. 5: KRIZOVÝ PLÁN – VANDALISMUS

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka -TU+VP/ŠMP..
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody -ŘŠ.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Příloha k MPP č. 6: KRIZOVÝ PLÁN – KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ZÁTĚŽOVÝCH SITUACÍ VZNIKLYCH NA ZÁKLADĚ PROBLÉMOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKA (SKUPINY ŽÁKŮ)

Přehled realizovaných opatření v kritických situacích:

1 Dohled dospělé osoby nad žákem (skupinou žáků), spolupráce pedagogů a školního poradenského pracoviště, lékaře, policie

- ❖ Pedagogové školy jsou seznámeni se zvláštním režimem, který pobyt problémového žáka (žáků) ve škole vyžaduje.
- ❖ Nad žákem.... je vykonáván dohled během výuky, o přestávkách, při přesunech po chodbách, během převlékání v šatně.....
- ❖ Pedagogové si pravidelně vyměňují informace o situaci v ... ročníku, který problémový žák navštěvuje. Spolupracují se školním metodikem prevence rizikového chování, výchovným poradcem a s vedením školy.

2 Předcházení krizovým situacím

- ❖ Problémový žák může v případě pocitu očekávání „nezvládnutí situace“ opustit na vlastní žádost učebnu, ještě před tím, než vyvolá konflikt. (Bude pod dohledem učitele, asistenta pedagoga...).
- ❖ V případě vzniku vážného konfliktu ve třídě problémový žák odchází pod dohledem dospělé osoby mimo učebnu do prázdné místnosti, kde se uklidní.....Po uklidnění je veden k náhledu na své jednání, motivován ke spolupráci s dospělými a případně připraven k přijetí opatření.
- ❖ Pokud nedojde ke zklidnění negativních emocí (zlepšení psychického stavu) a žák nebude schopen spolupracovat, vedení školy vyrozumí zákonného zástupce, aby si žáka ze školy odvedl.
- ❖ Jestliže nebude možno zákonného zástupce kontaktovat a jednání žáka bude ohrožující pro něho samotného, nebo jeho okolí, vedení školy přivolá RZS, PČR (dle situace a potřeb).
- ❖ Školní metodik prevence projedná s žákem a zákonnými zástupci možnost individuální terapie např. ve Středisku výchovné péče Čáp, v PPP, konzultace u klinického psychologa, psychiatra (dle aktuálních potřeb).

3 Řešení krizových situací

- ❖ Pedagog, který bude svědkem krizové situace spojené s agresí (verbálním, či fyzickým napadením), zneužitím návykových látek, nebo psychickou dekompenzací....), zabrání ve spolupráci s ostatními pracovníky v pokračování násilí
- ❖ V případě nutnosti poskytne první pomoc jednotlivci, či skupině a ihned informuje vedení školy.
- ❖ Vedení školy (v případě potřeby) přivolá RZS, PČR a vyrozumí zákonné zástupce, kurátorské oddělení OSPOD (dle aktuální situace).
- ❖ Problémový žák (skupina žáků) bude oddělen (oddělena) od třídního kolektivu (sborovna, knihovna, prázdná učebna, kabinet, tělocvična...) a bude do doby poskytnutí odborné pomoci pod dohledem dospělé osoby (dospělých osob).

4 Další opatření

- ❖ Krizová situace bude následně pedagogy a školním metodikem prevence rizikového chování vyšetřena a zaprotokolována.
- ❖ Ředitel školy bude o závažných projevech chování nezletilého, problémového žáka (skupiny žáků) neprodleně informovat oddělení OSPOD Liberec.
- ❖ Při zhoršení situace bude školní metodik prevence rizikového chování konzultovat další postup s metodičkou prevence rizikového chování PPP Liberec, případně s dalšími odborníky.
- ❖ Podezření na spáchání trestného činu oznámí vedení školy ihned Policii ČR.
- ❖ O všech vážných problematických situacích, které pedagogové školy v souvislosti s chováním žáka (žáků) zaznamenají, budou neprodleně informováni zákonní zástupci.

STRUČNÝ PŘEHLED ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE:

- 1 **ZAMEZIT PROBLÉMOVÉMU ŽÁKOVÍ (SKUPINĚ) V OHROŽUJÍCÍM JEDNÁNÍ**
- 2 **PROBLÉMOVÉHO ŽÁKA (SKUPINU) IZOLOVAT OD TŘÍDNÍHO KOLEKTIVU**
- 3 **POSKYTNOUT PRVNÍ POMOC (v případě potřeby)**
- 4 **ZAJISTIT BEZPEČÍ PRO OHROŽENÉHO ŽÁKA (OHROŽENÉ ŽÁKY)**
- 5 **ZAJISTIT DOHLED NAD PROBLÉMOVÝM ŽÁKEM (PROBLÉMOVÝMI ŽÁKY)**
- 6 **INFORMOVAT VEDENÍ ŠKOLY**
- 7 **VOLAT RZS, PČR (v případě potřeby)**
- 8 **UVĚDOMIT ZÁKONNÉ ZÁSTUPCE (požadovat vyzvednutí žáka (žáků) ze školy)**
- 9 **VYŠETŘIT INCIDENT**
- 10 **REALIZOVAT DALŠÍ POTŘEBNÁ OPATŘENÍ**

Příloha k MPP č. 7: KRIZOVÝ PLÁN – KYBERŠIKANĀ

1. Zajistit ochranu oběti (TU+VP/ŠMP)

Kontakt operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www stránek, profilu...atd.

2. Zajistit dostupné důkazy s podporou IT kolegy (TU+VP/ŠMP)

3. Důkladně vyšetřit a žádat odb. pomoc (VP/ŠMP)

Vyšetřit všechny souvislosti se zjištěným incidentem. Zajistit si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, policie,...). Kontaktovat a spolupracovat s MySpace, Facebookem, nebo jakýmkoli jiným webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo.

4. Opatření

Zvolit takové opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil. (TU+VP/ŠMP+VŠ)

5. Informovat a poučit rodiče (TU+VP/ŠMP+VŠ)

Informovat rodiče oběti i rodiče kyberagresora. Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“ (např. NE konfrontace oběti a agresora).

Poučit rodiče o tom, koho mohou (je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.). Některé případy kyberšikany nespadají do kompetence školy.

6. Žádat konečný verdikt a informace (VP/ŠMP+VŠ)

Při zapojení a následně celém prošetření případu trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (PČR, OSPOD, ...) a dalších subjektů (rodiče).

7. Postihy (VP/ŠMP+VŠ)

Při postizích agresorů postupovat v souladu se Školním řádem a krizovým plánem.

8. Preventivní opatření (P)

projektové dny, hraní rolí, posilování dobrých vztahů

Příloha k MPP č. 8: KRIZOVÝ PLÁN – PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Všeobecná prevence: výchova k přiměřenosti a umírněnosti v postojích, důraz na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě, životním stylu, ve sportu. Dobrá školní jídelna, naopak omezení automatů na sladkosti, slazené nápoje ve školách.

Specifická: nebezpečí a neúčinnost redukčních diet, obecné informace o PPP (zejména pro rodiče)

Vhodná je včasná intervence u rizikových jedinců (rychle zhubnul, zvrací s jakoukoli argumentací...), interaktivní programy, rozvoj všeobecných aktivit, zájmů. U běžné populace spíše se zaměřit na předcházení nevhodných redukčních diet a prostředků na zhubnutí (důraz ne na nebezpečnost, ale na neúčinnost). Předcházet šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, to, co jí nebo pije. Rozšířit nabídku vhodných, konkrétních materiálů (svěpomocné příručky jak zvládat anorexii, bulimii) pro nemocné a jejich rodin. příslušníky.

Neúčinná je mechanická prezentace informací o PPP a o protagonistech světa dospívajících, kteří trpí PPP (jen vede k nápodobě). Důležité je nezdůrazňovat některé informace, které by mohly vzbudit zájem o amfetaminy, prostředky na hubnutí, kouření... jen pro jejich vliv na redukci těl. hmotnosti.

POSTUP:

Třídní učitel kontaktuje rodiče (pediatra) vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se. Rodiče, i když dítě nechodí do školní jídelny.

Učitel není terapeut, zprostředkuje ale dítěti a rodině zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech dítěte, může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled a výkon (zejména učitelé tělocviku), **doporučit popř.** zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem. Opatrně se pouštět do oblasti „zdravé výživy“ a redukce hmotnosti (doporučení mohou být jednostranně, přehnaně interpretována).

Příloha k MPP č. 9: KRIZOVÝ PLÁN – SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Sebepoškozování (automutilace, selfharm) je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody.

Existují různé způsoby sebepoškozování (dále také jako SP) s rozdílnou závažností poškození. Nejčastěji pozorovaným sebepoškozujícím (automutilačním) chováním je

- řezání (žiletkou, střepem atd.)
- pálení kůže.

Jinými formami jsou

- škrábání,
- píchání jehlou,
- rozrušování hojících se ran,
- značkování rozpáleným kovem nebo například značkovací pistolí,
- obrušování popálené kůže,
- kousání, údery, nárazy,
- dloubání, tahání kůže a vlasů/ochlupení a další.

Sebepoškozování se může týkat kterékoliv části těla, nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Závažnost poškození může sahát od povrchových ran až po poranění vedoucí k trvalému znetvoření.

Řeší: výchovný poradce, školní psycholog, třídní učitel, školské poradenské zařízení, pediatr/pedopsychiatr, event. orgán sociálně právní ochrany dítěte

V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života (přímé riziko = žák drží ve škole žiletku a plánuje se řezat, mluví o sebevraždě atd./nepřímý předpoklad rizika = učitel objeví staré jizvy na zápěstí atd.)

- **Psychiatrické oddělení či klinika spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny** – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci

Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci, vynucená konzultace u odborníka málokdy přinese efekt)

- **dostupná psychiatrická či psychologická ambulance** – ideálně s doporučením od dětského/dorostového lékaře, resp. po telefonickém objednání rodiči (nutno počítat s čekacími lhůtami, zejména pokud bude konzultace hrazena zdravotní pojišťovnou)
- **krizová centra** – netřeba doporučení zdravotnického zařízení, předchozí telefonická nebo e-mailová domluva vhodná, ale není nutná
- **Linky důvěry** (níže jsou vybrány linky důvěry, na něž mohou volat děti i dospělí, další naleznete na <http://www.dkc.cz/kontakty.php> nebo www.capld.cz/linky.php)
 - Linka Bezpečí – tel. 116 111, pomoc@linkabezpeci.cz
 - Linka důvěry Centra krizové intervence PL Bohnice – tel. 284 016 666
 - Linka důvěry Dětského krizového centra – tel. 241 484 149, problem@дитеkrize.cz
 - Linka důvěry RIAPS – tel. 222 580 697, linka@mcssp.cz
 - Telefonická krizová intervence KC Spondea – tel. 541 235 511, 608 118 088, chat www.chat.spondea.cz

Nespecifická prevence:

- posilování schopnosti dětí zvládat zátěž (schopnost zvládat zátěž obecně v populaci klesá) – součást univerzálních i cílených preventivních přístupů (např. umožnit mladým lidem v rámci školních a mimoškolních aktivit poznat a vyzkoušet různé metody zvládání stresu a negativních emocí)
- posilování schopnosti rozeznávat existující silné stránky a rozvíjet je
- naučit obracet se na druhé a navazovat s nimi vztahy autentickým a smysluplným způsobem a účastnit se aktivit, při kterých mohou pociťovat smysluplnou vazbu a sounáležitost

Specifická primární prevence

Důležitá je vnímavost vůči projevům možného sebepoškození:

- nevysvětlené popáleniny, řezné rány, jizvy a jiné shluky stop na kůži, běžným místem sebepoškození bývají paže, zápěstí a předloktí nedominantní horní končetiny, ale stopy sebepoškození se mohou vyskytnout prakticky na kterékoliv části těla
- ročnímu období nepřiměřené oblečení (dlouhé rukávy a dlouhé kalhoty v létě), potítka a jiné krytí zápěstí, vyhýbání se aktivitám, které vyžadují odhalení těla (plavání, tělocvična), obvazy a náplasti
- netypické osobní věci (žiletky a jiné pomůcky, použitelné k řezání či úderům)
- nárůst známek deprese či úzkosti
- neuvěřitelné nebo neúplné historicky jako odpověď na cílené dotazy

Otázky na SP musí být emočně neutrální a neútočné.

Při pořádání preventivních akcí je třeba se vyhnout kontraproduktivním jednorázovým vzdělávacím akcím cíleným primárně na zvýšení informovanosti o formách a praktikách sebepoškození. Při osvětě je vhodné zaměřit se spíše na vyvolávající příčiny (emoční potíže, zvládání zátěže atd.), resp. vzdělávat spíše rodiče a učitele než děti.

Primární prevence indikovaná

- pomoci odhalit spouštěče sebepoškození
- pomoci zlepšit schopnost uvědomit si stresory udržující SP
- zlepšit schopnost rozeznat, prožívat a zvládat produktivnějšími, pozitivními způsoby emoční stavy a vlastní emoce, naučit vhodnějšími strategiemi zvládnutí stresu a poskytnout adaptivnější alternativy pro řešení zátěžových situací
- motivace a asistence při odstraňování přidružených problémů (užívání návykových látek)

Doporučovaný postup:

- **Třídní učitel, učitel, VP, MP, SP** posoudí aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odešle dítě, event. i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení

DÁLE (Třídní učitel, učitel, VP, MP, SP):

- Kontaktuje rodinu- systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou
- Využít služeb psychologa pedagogicko-psychologické poradny.
- Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance
- Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy
- Ideální přístup je takový, ve kterém je SP tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům – například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pocítuje nutkání poškodit se, ale učitel se mu nebude věnovat, pokud se poškodí (za podmínky, že jiný dospělý, učitel či rodič zvládne akutní situaci s eventuálním ošetřením či zabráněním dalším následkům).

Nevhodný postup:

- snaha okamžitě odstranit sebepoškozující chování
- sankce a ignorace
- Ohlašovací povinnost se netýká přímo sebepoškození, ale doprovodných problémů často SP doprovázejících – šikany, sexuálního zneužívání, zanedbávání péče, týrání dítěte (syndrom CAN) atd.
- Povinnosti hlášení podléhá navádění dětí k sebepoškození/sebevraždě (skupina poškozujících se, kyberšikana).
V případě přímého rizika vážného zranění nebo smrti následkem sebepoškození je namístě okamžitá, i nedobrovolná *hospitalizace na psychiatrii* – při odmítání hospitalizace bývá nutná asistence Policie ČR

